

Laboratorní detektivové pomáhají světu umění odhalovat padělky

9. října 2014, Nina Larson, Agence France Presse

Ženeva: Oblečena v perfektně bílém laboratorním plášti se Sandra Mottaz upřeně dívá stereomikroskopem na výrazně barevný obraz údajně namalovaný francouzským mistrem Fernandem Legerem a hledá známky padělání.

„Zde můžeme rozpoznat vertikální linky, které by mohly být částí mřížky,“ říká Mottaz vzhlížeje od zářícího bílého přístroje poskytujícího trojdimenzionální pohled na obraz. To by mohlo signalizovat, že obraz je falzum, ale sami umělci také používají tuto techniku ke kopírování svých vlastních děl do jiných formátů, takže je potřeba dalších testů, říká.

Dr. Killian Anheuser, vedoucí vědec FAEI, analýzy sytě barevného obrazu údajně namalovaného francouzským mistrem Fernandem Legerem (AFP Photo/Richard Juilliant).

Mottaz a její kolegové z Fine Arts Expert Institute (FAEI) používají vědecké metody jako datování pomocí radioaktivního uhlíku nebo infračervenou reflektografii k ověření pravosti uměleckých děl a někdy odhalení neznámých mistrovských děl.

„Když si kupujete byt, vždy nejdříve dostanete odhad,“ říká vedoucí FAEI Yann Walther. „Ale ve světě umění jste dosud mohli koupit díla za desítky milionů euro bez dostatečující dokumentace.“

To se ale mění uprostřed stoupající ceny na trhu kde díla oceněná na celkových 60 miliard dolarů mění majitele každý rok.

Nafukující se částky, které jsou k mání také prudce zvýšily motivaci padělatelů umění. Proto jsou vědci jako Walther a Mottaz stále častěji voláni k doplnění úsilí tradičních expertů na umění a konzervátorů na ověření díla.

Svět umění byl v posledních letech zasažen skandály, kdy byla odhalena padělaná díla, která byla přisuzována značnému počtu významných umělců jako Paul Gauguin, Marc Chagall, Jackson Pollock a Leger.

Experti odhadují, že celá polovina všech současně obíhajících uměleckých děl jsou padělky – číslo, které je obtížné ověřit, ale Walther říká, že je spíše podhodnocené.

Něco mezi sedmdesáti a devadesáti procenty děl, která projdou FAEI jsou padělky, říká. Jeho institut sídlí uvnitř Geneva Freeports, silně střežené bezcolní zóny, kde sběratelé z celého světa skladují více než milion uměleckých děl, včetně Picassa, Van Gogha, Moneta a zřejmě i Leonarda da Vinci.

Experti odhadují, že v dnešní době je celá polovina obíhajících uměleckých děl padělaná (AFP Photo/Richard Juilliant).

Hledat padělky pouhým okem může být zrádné, ale prvotřídní laboratorní vybavení pomáhá. Mottaz opatrně nese Legera do další místnosti, kde její kolegyně Valeria Ciocan používá infračervenou reflektografii k potvrzení mřížky pod obličejem pracujícího muže, údajně namalovaného v roce 1954.

Vedoucí laboratoře Kilian Anheuser pak dílo přesouvá do rentgenové místnosti, kde určuje, že použité pigmenty jsou odlišné od těch, které Leger obvykle používal v padesátých letech. To stále není jasný důkaz padělání, říká Anheuser a chce, aby se papír prověřil radiokarbonovou metodou, což mu pomůže určit zda je ze stromů pokácených před nebo po jaderných testech provedených v padesátých letech.

Pokud bude papír datován do let po roce 1955, kdy Leger zemřel, pak bude odpověď jasná, říká, a přidává, že potřebuje svolení od majitele než se pustí do dražších testů.

V závislosti na tom, jaké testy provádějí můžou vědecké laboratoře klientům naučtovat až 19 000 dolarů za obraz. To se může zdát jako velká částka dokud nezhodnotíte hodnotu obrazů, které studují.

Další dílo poskytuje jasnější příklad toho, co může být nalezeno pod povrchem maleb, které vypadají na první pohled důvěryhodně.

Ležící akt přisuzovaný francouzskému umělci Albertu Marquetovi a datovaný do roku 1912 vypadá autenticky dokud Ciocan nepoužije reflektografii. Ta vespod odhalí do velikého detailu namalovaný traktor.

Pneumatiky traktoru jsou toho typu, který se objevil na trhu až po roce 1930.

Výzkum také často odhalí, že dílo má větší hodnotu, než se původně myslelo.

Wather vzpomíná na jeden z prvních obrazů, který prošel laboratoří: malba s názvem „Zimní výjev“ od holandského mistra ze 17. století Adama Van Breena.

Dílo, které vlastnil ženevský sběratel bylo údajně kopií, kterou umělec (či jeho ateliér) udělal podle toho, co si mysleli, že je originál visící v pařížském Louvre.

Vědci ale vespod objevili črty, indikující umělcovu vlastní studii, prozrazující, že dílo ženevského sběratele bylo vlastně originálem.

Dokonce i bez takových překvapivých objevů „vědecká analýza přidává na hodnotě uměleckých děl,“ říká Walther, zdůrazňující, že výzkum jeho institutu pomáhá „vyprávět příběh,“ odhalující umělcův tvořící proces a jím používané techniky.

Kusthistorička a restaurátorka Andrea Hoffmann z Atelier Arte v Ženevě souhlasí, že vědecké metody mohou být v některých případech užitečné.

Tyto metody ale nemohou nahradit tradiční experty jako je ona, která se při hledání problému spoléhá na obeznámení se stylem autora a historickým kontextem.

„Devadesát procent z toho co můžeme na obraze vidět můžeme vidět vlastníma očima,“ říká a zdůrazňuje: „To je odkud pochází zkušenost.“

<http://www.dailystar.com.lb/Arts-and-Ent/Culture/2014/Oct-09/273390-lab-sleuths-help-art-world-uncover-forgeries.ashx#axzz3GsX00uhJ>